

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

 Sammanträdesdatum
2022-12-13

Miljönämnden

Plats och tid Stadshuset, tisdagen den 13 december 2022 kl 16.30-17.35

 Beslutande Ledamöter
 Anders Ådahl (C), ordförande
 Jacob Wahlborg (S), vice ordförande
 Peter Carlmark (M)
 Per H Elofsson (M)
 Annikka Hedberg (M) ersätter Christer Schale (L)
 Camilla Lagerquist (MP)
 Kåre Widenqvist (S)
 Samira Zair (S)
 Joel Olsson (SD)

 Ej beslutande Ersättare
 Kenneth Wiberg (M)
 Gun Edin (M)
 Avichai Arbiv (C)
 Peter Nykvist (KD)
 Marcus Velickovic (S)
 Fredrik Nordwall (S)

 Övriga närvarande Per Kaarle, miljöchef
 Malin Johansson, nämndsekreterare
 Angela Milicevic Malmer, enhetschef
 Anna Stjernholm, miljöinspektör §§127-128
 Ylva Fägerås, miljöinspektör §§127-129

Utses att justera Per H Elofsson (M)

Justering Digital justering

Paragrafer §§ 127 - 138

Underskrifter

Sekreterare Malin Johansson

Ordförande Anders Åhdal

Justerande Per H Elofsson

Protokollet är digitalt justerat och saknar därför namnunderskrifter. Protokollet har tillkännagivits på den digitala anslagstavlan

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljönämnden

Innehållsförteckning

MN § 127	Beslut - Avslut av klagomålsärende rörande damning från Swerock	3 - 8
MN § 128	Beslut - Partikelutredning och hälsoriskbedömning, Swerock	9 - 14
MN § 129	Information - Schaktmassor på skogsväg	15
MN § 130	Beslut - Verksamhetsplan	16 - 17
MN § 131	Beslut - Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken	18
MN § 132	Beslut - Kontrollplan för livsmedelskontrollen	19
MN § 133	Beslut - Intern kontrollplan med riskanalys	20
MN § 134	Sammanfattning av mandatperioden 2019-2022	21
MN § 135	Ekonomirapport november	22
MN § 136	Information från förvaltningen	23
MN § 137	Redovisning av delegeringsbeslut	24
MN § 138	Meddelanden	25

Miljönämnden

§ 127

Dnr MIL.2019.1513

Avslut av klagomålsärende rörande damning från Swerock

Beslut

Miljönämndens beslutar att avsluta klagomålsärende som startade den 19 februari 2019 gällande damning från verksamheten vid Swerocks bergtäkt i Kållered.

Beslutet är taget med stöd av 2 kapitlet 3 och 7 §§ och 9 kapitlet 3 § miljöbalken.

Du kan överklaga beslutet.

Ärendet

Den 19 februari 2019 inkom klagomål från Ulf Westberg, boende på Södra Kyrkvägen 17, över dammbildning i cirkulationsplatsen i anslutning till Swerocks bergtäkt i Kållered. Dammet orsakade nedsmutsning på trädgårdsmöbler och det fanns en oro för hur mycket kvarts som fanns i dammet och om det kunde påverka hälsan negativt. Ulf Westberg påtalade även att grannen har filter på tilluften till huset som blir svart och får bytas ofta. Även grannen Lars-Göran Törnqvist, Södra Kyrkvägen 19, hörde av sig till miljöförvaltningen med motsvarande klagomål senare.

Miljöförvaltningen har genomfört ett flertal inspektioner på plats och själva konstaterat att damning förekommit framför allt i samband med transporter ut från täktområdet. Betydande damning bedöms främst ske vid nedsmutsade vägbanor som när det blir torrt orsakar damning. Damning förekommer främst på utfartsvägen från täktområdet samt i cirkulationsplatsen i anslutning till utfartsvägen. Nedsmutsningen av vägarna beror på finpartikulärt material från täkten som fastnar på fordonen och som släpper på vägarna.

Miljöförvaltningen har haft en dialog med verksamhetsutövaren Swerock som vidtagit åtgärder allteftersom. I början handlade åtgärderna främst om att förbättra städningen av vägbanorna genom sopning och rengöring med en våtsopmaskin samt vattenbegjutning. Även saltning av vägarna har genomförts när så varit möjligt. I juni 2021 installerade Swerock en hjultvätt i anslutning till vägen på utfartsvägen från täkten och en färst inne i täktområdet. I hjultvätten skulle lastbilar som besökt täktområdet passera och spolars rena från partiklar som fastnat på hjul och underrede. Inne i området passerade lastbilarna färsten på sin väg ut och här skulle det mesta av den lera/partiklar som fastnat på bilarna skakas av.

Då problemen med damning kvarstod och frågan om risken för negativa hälsoeffekter för närboende inte utretts beslutade miljönämnden i juni 2021 att förelägga Swerock om följande:

Miljönämnden

1. Betydande damning till följd av finpartikulärt material från transporter från tåkten får inte uppstå på utfartsväg från tåktområdet eller i cirkulationsplatsen vid utfarten till Östra Lindomevägen samt på andra vägvägnitt i direkt anslutning till cirkulationsplatsen.
2. Partikelmätning ska genomföras vid minst en av följande adresser (södra Kyrkvägen 19 – Källered 1:146 eller Södra Kyrkvägen 17 – Källered 1:143). Mätning ska påbörjas senast 2021-07-01 och pågå till och med minst 2021-12-31.
3. Swerock ska låta genomföra en hälsoriskbedömning för hur dammet från tåktverksamheten påverkar de boende intill tåkten. De utredningar som utförs enligt punkten två ska ligga till grund för bedömningen. Den hälsomässiga bedömningen ska göras av någon med miljömedicinsk kompetens eller motsvarande kunskap. Detaljerna kring hur hälsoriskbedömningen ska göras ska tas fram i dialog mellan miljöförvaltningen, Swerock och IVL. Resultatet ska slutredovisas senast 2022-01-17.

Punkten 1 var förenad med ett löpande vite om 10 000 kronor. Punkten 1 i föreläggande har upphävts i och med dom i Mark- och miljödomstolen den 12 september 2022, Mål M1329-22. Mark- och miljödomstolen ansåg bl.a. att *betydande damning* var för allmänt hållet och inte höll de höga krav på precision som krävs för beslut med vite.

Swerock AB har den 25 februari 2022, med kompletteringar den 19 augusti 2022, inkommit med en partikelutredning som omfattar partikelmätning vid fastigheten Södra Kyrkvägen 19 under perioden 2021-07-01 – 2021-12-31.

Mätning har skett av PM_{2,5} och PM₁₀. Miljökvalitetsnormen (MKN) för partiklar är:

Förorening	Medelvärdesperiod	MKN, µg/m ³	Antal tillåtna överskridanden per år
PM ₁₀	Dygn	50	35
	År	40	Inga
PM _{2,5}	År	25	Inga

PM_{2,5} var för mätperioden 8,3 µg/m³ och PM₁₀ var 20,1 µg/m³. Båda resultaten visar halter under gällande MKN.

Enligt partikelutredningen har miljökvalitetsnormen för PM₁₀ överskridits vid tolv tillfällen under mätperioden. Swerock menar att deras verksamhet bidrar till partikelhalten på platsen men att det även finns andra betydande bidrag i området. Swerocks anger att överskridanden

Miljönämnden

av MKN skett vid tider och dagar då Swerock inte haft någon verksamhet igång eller då väderleken varit sådan att det inte kan ha skett ett betydande bidrag från deras verksamhet. Swerock anser att de inte kan genomföra en hälsoriskbedömning enligt punkten 3 i miljönämndens föreläggande då de saknar faktiska och legala förutsättningar att genomföra en sådan, bland annat med anledning av att det är svårt att urskilja verksamhetens bidrag till partikelhalterna.

Skyddsvall

Swerock har anlagt en skyddsvall norr om cirkulationsplatsen. Vallen stod klar i juni 2022. Vallen skyddar bostäderna från ljus från bilarnas strålkastare och minskar även buller samt till viss del även damning.

Bedömning

Enligt utredningen har överskridande av MKN skett vid tolv tillfällen under mätperioden. Ett antal av dessa överskridanden har skett då verksamheten varit i drift och då Swerock med största sannolikhet bidragit till partikelhalterna på platsen. Överskridanden har även skett under perioder då Swerock inte haft någon verksamhet igång, t.ex. söndagar/stängda dagar samt då väderförhållandena varit sådana att det knappast kan förekomma damning. Överskridanden har även förekommit under tider på dygnet då Swerocks verksamhet inte är igång. Av totalt tolv överskridanden har ca hälften skett vid tillfällen då Swerocks verksamhet inte bedöms ha bidragit till partikelhalterna.

Miljöförvaltningen håller med Swerock i deras bedömning att det finns andra betydande källor som bidrar till partikelhalten i området utöver Swerocks verksamhet. E6 ligger ca 100 meter väster om de boendes fastigheter. Trafiken på motorvägen bidrar med partiklar till luften via avgasutsläpp och vägslitage. För partiklar i storleksordningen PM_{2,5} samt PM₁₀, som mätts i denna utredning, så sker även en långdistanstransport från Europa. Partiklar av denna storlek kan hålla sig svävande i luften under mycket långa sträckor. Andra mer lokala källor kan vara vedeldning t.ex. eldning i braskaminer.

Då Swerock inte genomfört någon hälsoriskbedömning kontaktade miljöförvaltningen Västra Götalands Miljömedicinska centrum, VMC. VMC är ett kompetenscentrum för miljömedicin och arbetar med att kartlägga miljörelaterade hälsorisker inom flera områden, bl.a. luftmiljön. VMC har inte granskat hela partikelutredningen utan har fokuserat på frågan om innehållet av kvarts i dammet och om det kan ge upphov till någon negativ hälsorisk hos de boende.

VMC framför att kvartsdamm är vitt. Svart damm är till stor del sotpartiklar som bildas vid nästan all typ av förbränning. VMC säger att en eventuell hälsoeffekt p.g.a. kvarts främst är orsakad av långtidsexponering. Deras resonemang om hälsorisker för närboende utgår från det redovisade medelvärdet för PM₁₀ i partikelutredningen, 20 µg/m³.

Miljönämnden

VMC:s sammanfattande bedömning

Den totala PM10-halten som uppmätts vid bostaden kommer inte enbart från damm som härrör från Swerocks verksamhet. Det finns andra källor till PM10 som påverkar halterna vid bostäderna, dels E6 som ligger på ett avstånd av drygt 100 m väst om fastigheterna (bidrar med ca 3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) och dels långdistansbidraget (från central- och östeuropa, bidrar med ca 11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). VMC bedömer att av den uppmätta medelhalten PM10 på 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ är ca 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ett lokalt bidrag (här ryms även bidrag från andra lokala källor än vägdamdamm t.ex. vedeldning). Andra undersökningar av yrkesmässig exponering av kvartsdamm visar att andelen kvartsinnehåll i damm varierar beroende på bergart och process, vanligen varierar andelen från ca 1 % upp till 10-15 %. I arbetsmiljön är det vanligt med halter på 5-10 %. Vid antagande att kvartsinnehållet i dammet är 15 % av det lokala bidraget på 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ger det ett kvartsinnehåll på 0,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Det finns gränsvärden för respirabelt kvartsdamm i arbetsmiljön. Det saknas motsvarande riktvärden för kvartsdamm i luft som allmänheten utsätts för. I arbetsmiljön är nivågränsvärdet för respirabelt kvartsdamm 0,1 mg/m^3 (100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Halten motsvarar vad en yrkesverksam person ska kunna exponeras för under 40 timmar per vecka under ett helt arbetsliv. Enligt VMC:s bedömning motsvarar andelen kvartsdamm hos de boende 0,9 % av nivågränsvärdet.

VMC bedömer att vid dessa låga halter är risken för negativa hälsorisker till följd av kvartsinnehållet i dammet mycket låg.

Bedömning av miljö kvalitetsnormen

Varje kommun har ett ansvar för att undersöka halten luftföroreningar inom sitt område. Mölnåls stad ingår i Luftvårdsförbundet Göteborgsregionen och samordnar mätningar och kontroller med andra kommuner. Mölnåls stad har i många år haft en fast mätstation för kvävedioxid i centrala Mölnåls. Närmaste mätplats för PM10 är intill motorvägen i Gårda i Göteborg. Mätplatsen i Gårda har haft fem överskridanden av PM10 under perioden 2021-07-01 - 2021-12-31. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9) finns krav på att en mätplats ska vara representativ för ett större område samt liknande platser som inte ligger i den omedelbara närheten. Mätplatsen bör finnas där man kan förvänta sig de högsta halterna och mikromiljöer ska undvikas. Mikromiljöer kan vara starkt påverkade av punkutsläpp från t.ex. skorstenar, fordon, frånluftsventiler och anses då inte representera luften i gatumiljön i allmänhet. Partikelmätningen har utförts i en privat trädgård då syftet var att utreda vilka partikelhalter som förekom vid bostaden. Mätplatsen i trädgården bedöms inte uppfylla kraven på en mätplats enligt Naturvårdsverkets föreskrifter.

Skyddsvallen

Miljöförvaltningen frågade i oktober 2022 de närboende på Södra Kyrkvägen 17 och 19 hur de upplevde utemiljön sedan Swerock anlade skyddsvallen norr om cirkulationsplatsen. De har svarat att den givit viss förbättring samtidigt som problemet med stendamm på utemöbler

Miljönämnden

och bilar kvarstår. En av de tillfrågade undrade också om förnyad partikelmätning under samma tidsperiod 2023 kommer att genomföras.

Sammanfattande bedömning

Miljöförvaltningen bedömer att den partikelutredning som Swerock AB har genomfört är tillräcklig och resultatet visar att det utöver Swerocks verksamhet finns andra bidragande källor till partikelhalten på platsen. Miljöförvaltningen anser att det inte finns skäl att kräva att Swerock ska fortsätta med partikelmätningar på platsen. VMC har, efter förfrågan från miljöförvaltningen, gjort en bedömning av halten kvarts i dammet. Kvarts uppstår bl.a. vid brytning av berg och olika processer som hör till det och har i detta fall en direkt koppling till Swerocks verksamhet. VMC har med utgångspunkt i den partikelmätning som gjorts kommit fram till att halten kvarts i den uppmätta partikelhalten är mycket liten och inte innebär någon negativ hälsorisk för de boende. Halterna bedöms motsvara som högst ca 1 % av det som tillåts i arbetsmiljön. Miljöförvaltningen anser att klagomålsärendet som gäller damning orsakad av Swerocks verksamhet kan avslutas då det inte har visats att Swerocks verksamhet orsakar olägenhet för människors hälsa.

Enligt villkor i Mark- och miljödomstolens dom från 2018 så ska Swerock *vidta åtgärder för att minimera spridning av damm från verksamhetens alla moment*. Det betyder att Swerock fortlöpande behöver arbeta för och bedöma behovet av dammreducerande åtgärder för att efterfölja villkoret. Miljöförvaltningen kommer fortsatt att ha tillsyn över verksamheten för att följa upp att så sker.

Lagstöd

Miljöbalken (1998:808)

2 kap. 3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

2 kap 7 § Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

9 kap. 3 § Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Miljönämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2022-12-13

8(25)

Sida
8(25)

Så här gör ni om ni vill överklaga beslutet

Ni har rätt att överklaga beslutet hos Länsstyrelsen Västra Götalands län inom tre veckor från att ni tagit emot det. Då ska ni skicka överklagandet till miljo@molndal.se eller till Mölnåls stad, Miljöförvaltningen, 431 82 Mölnåls.

Följande uppgifter ska framgå:

1. Tala om vilket beslut du överklagar genom att ange ärendets diarienummer.
2. Redogör för vad beslutet gäller, vad som är fel i beslutet och vilken ändring du begär.
3. Skicka med de handlingar som du anser ha betydelse.
4. Underteckna skrivelsen samt uppge namn, postadress och telefonnummer.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 30 november 2022

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 98

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden

Miljönämndens beslutar att avsluta klagomålsärende som startade den 19 februari 2019 gällande damning från verksamheten vid Swerocks bergtäkt i Kållerød.

Beslutet är taget med stöd av 2 kapitlet 3 och 7 §§ och 9 kapitlet 3 § miljöbalken.

Du kan överklaga beslutet.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Ulf Westberg, Södra kyrkvägen 17, 428 30 Kållerød

Lars-Göran Törnqvist, Södra kyrkvägen 19, 428 30 Kållerød

För kännedom till

Swerock AB, att: Niklas Osvaldsson

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljönämnden

§ 128

Dnr MIL.2019.1513

Partikelutredning och hälsoriskbedömning, Swerock

Beslut

Miljönämnden beslutar att

- Swerock har uppfyllt punkten 2 i nämndens föreläggande från den 22 juni 2021, § 58, genom redovisning av *Partikelmätningar i Kållerød och bedömning av Swerocks haltbidrag av PM10 vid mätplatsen* (IVL Svenska miljöinstitutet, Nr U 6552, februari 2022) inklusive kompletteringar inskickade den 19 augusti 2022.
- Upphäva punkten 3 i föreläggandet från den 22 juni 2021 § 58.

Ärendet

Miljönämnden förelade Swerock AB den 22 juni 2021, § 58, om följande försiktighetsmått och åtgärder:

4. Betydande damning till följd av finpartikulärt material från transporter från tåkten får inte uppstå på utfartsväg från tåktområdet eller i cirkulationsplatsen vid utfarten till Östra Lindomevägen samt på andra vägvägsnitt i direkt anslutning till cirkulationsplatsen.
5. Partikelmätning ska genomföras vid minst en av följande adresser (södra Kyrkvägen 19 – Kållerød 1:146 eller Södra Kyrkvägen 17 – Kållerød 1:143). Mätning ska påbörjas senast 2021-07-01 och pågå till och med minst 2021-12-31.
6. Swerock ska låta genomföra en hälsoriskbedömning för hur dammet från tåktverksamheten påverkar de boende intill tåkten. De utredningar som utförs enligt punkten två ska ligga till grund för bedömningen. Den hälsomässiga bedömningen ska göras av någon med miljömedicinsk kompetens eller motsvarande kunskap. Detaljerna kring hur hälsoriskbedömningen ska göras ska tas fram i dialog mellan miljöförvaltningen, Swerock och IVL. Resultatet ska slutredovisas senast 2022-01-17.

Punkten 1 i föreläggande från den 21 juni 2021 har upphävts i och med dom i Mark- och miljödomstolen den 12 september 2022, Mål M1329-22. Mark- och miljödomstolen ansåg att *betydande damning* var för allmänt hållet och inte höll de höga krav på precision som krävs för beslut med vite.

Miljönämnden

Swerock AB har den 25 februari 2022, med kompletteringar den 19 augusti 2022, inkommit med en partikelutredning som omfattar partikelmätning vid fastigheten Södra Kyrkvägen 19 under perioden 2021-07-01 – 2021-12-31.

Enligt Swerock så visar resultatet av partikelmätningen sammanfattningsvis följande:

- Potentiella dammkällor inom verksamheten är produktion i tälten, diffus damning samt damning från transporter till och från tälten
- Medelvärde för PM10 under mätperioden var 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Medelvärde för PM2,5 under mätperioden var 8,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Miljökvalitetsnormen (MKN) för PM10 för dygn överskreds tolv gånger under mätperioden
- Miljökvalitetsnormen för PM2,5 har inte överskridits under mätperioden
- Swerocks verksamhet bidrar till partikelhalterna på platsen men det finns även andra betydande bidrag i området. Överskridande av MKN dygn har skett när det inte varit någon verksamhet i tälten alternativt inte förelagat förutsättningar för betydande bidrag från någon av de tre potentiella dammkällor som identifierats. Det handlar bland annat om överskridanden på söndagar samt 31 december då ingen taktverksamhet bedrivits och vid tillfällen då det varit blöt väderlek och därmed begränsad damning. Vidare har höga toppar identifierats tidiga morgnar innan Swerocks verksamhet har startat.
- Det har inte varit möjligt att utifrån den partikelmätning som genomförts bestämma storleken på Swerocks bidrag till de uppmätta partikelhalterna
- Analys av haltvariationer, mönster och scenarion tillsammans med information om Swerocks aktiviteter och meteorologin de dagar då MKN överskrids visar att det finns andra betydande bidrag till halten PM10 än Swerocks verksamhet. Swerocks verksamhet kan därmed inte ha en avgörande betydelse för de uppmätta halterna.
- Swerock anser att de uppfyllt punkten 2 i föreläggandet. Swerock vill att punkten 3 upphävs då Swerock saknar faktiska och legala förutsättningar för att genomföra en hälsoriskbedömning för hur dammet från tälten påverkar närboende.

Verksamheten

Partikelmätningen startade den 1 juli 2021. I juni 2021, innan mätningen startade, installerades en hjultvätt på utfartsvägen från taktområdet. Huvudparten av lastbilarna som besökt taktområdet passerar hjultvätten. Undantag finns vid kall väderlek då risk finns med påfrysning på bilarna om de passerar hjultvätten vilket kan innebära en trafiksäkerhetsrisk. Vid sådan väderlek passerar inga lastbilar tvätten.

Städning med våtsopmaskin av asfalterade vägar inom taktområdet samt cirkulationsplatsen och angränsande vägar har fortsatt även efter att hjultvätten installerades. Utfartsvägen

Miljönämnden

bevattnas vid behov. Swerock har även fortsatt med saltning av vägar i tåktområdet samt på utfartsvägen.

I juni 2022, efter att mätningen avslutats, har Swerock låtit anlägga en skyddsvall norr om cirkulationsplatsen, mellan de klagandes bostäder och cirkulationsplatsen främst i syfte att minska störningen av bländande lyktor från lastbilar på väg ut från tåktområdet. Vallen har förmodligen även viss bullerreducerande och dammbindande effekt.

Närboende

Närboende på Södra Kyrkvägen har sedan 2019 till miljöförvaltningen påtalat att det dammar mycket från fordon som kör i cirkulationsplatsen och på angränsande vägar. Orsaken till damningen är att finpartikulärt material från tåkten fastnar på lastbilar. Vid transport ut från tåkten släpper delar av detta material på utfartsvägen men även på omkringliggande vägnät bland annat den cirkulationsplats som är belägen vid tåktens utfart. Detta finpartikulära material virvlar sedan upp och orsakar problem med damning.

En fråga som lyfts av de boende är dammets innehåll av kvarts och eventuella hälsorisker kopplade till det. De boende påtalar även att de får städa/torka av utemöbler och bilar ofta och en av de boende har filter på tilluften till huset som blir svart och får bytas ofta. Miljöförvaltningen har i oktober 2022 frågat de boende om hur de upplever utemiljön sedan Swerock anlade skyddsvallen norr om cirkulationsplatsen. Vallen stod klar i juni 2022. De har svarat att vallen givit viss förbättring samtidigt som problemet med stendamm på utemöbler och bilar kvarstår. En av de närboende frågade också om förnyad partikelmätning under samma tidsperiod 2023 kommer att genomföras.

Möte med Swerock och närboende

Ett möte genomfördes den 16 maj mellan Swerock, närboende och miljöförvaltningen då framtagen partikelutredning diskuterades. Syftet med mötet var att ge möjlighet att ställa frågor om resultatet samt diskutera behovet av kompletteringar. Vid mötet sa de båda närboende att problemet med damning började när trafikplatsen utanför Swerocks infart/utfart byggdes om från en fyrvägs korsning till en cirkulationsplats år 2019.

Bedömning

Partikelmätningen

Mätning har skett av PM_{2,5} och PM₁₀. Miljökvalitetsnormen för partiklar är:

Luftföroening	Medelvärdesperiod	MKN, µg/m ³	Antal tillåtna överskridanden per år
PM ₁₀	Dygn	50	35
	År	40	Inga
PM _{2,5}	År	25	Inga

Miljönämnden

Miljö kvalitetsnormen anger den nivå som lagstiftaren anser vara acceptabel när det gäller hälso- och miljöeffekter. Medelvärdet för PM_{2,5} och PM₁₀ under mätperioden var 8,3 µg/m³ respektive 20,1 µg/m³, d.v.s. under MKN.

Enligt utredningen har överskridande av MKN skett vid tolv tillfällen under mätperioden. Ett antal av dessa överskridanden har skett då verksamheten varit i drift och då Swerock med största sannolikhet bidragit till partikelhalterna på platsen. Överskridanden har även skett under perioder då Swerock inte haft någon verksamhet igång, t.ex. söndagar/stängda dagar samt då väderförhållandena varit sådana att det knappast kan ha förekommit damning. Överskridanden har även förekommit under tider på dygnet då Swerocks verksamhet inte är igång. Av totalt tolv överskridanden har ca hälften skett vid tillfällen då Swerocks verksamhet inte bedöms ha bidragit till partikelhalterna.

Miljöförvaltningen anser att den partikelutredning som redovisats är tillräcklig och att punkten 2 i förläggandet har uppfyllts. Swerock har inte gjort någon hälsoriskbedömning enligt punkten 3 i föreläggandet. Swerock menar att det inte går att visa hur stort bidrag verksamheten har till partikelhalten på platsen och att det därför saknas faktiska och legala förutsättningar för att bedöma hälsoriskerna hos närboende.

Västra Götalands Miljömedicinska centrum

Miljöförvaltningen har lyft frågan om hälsoriskbedömning till Västra Götalands miljömedicinska centrum (VMC). VMC är ett kompetenscentrum för miljömedicin och arbetar med att kartlägga miljörelaterade hälsorisker inom flera områden, bl.a. luftmiljön. VMC har inte lämnat ett utlåtande på hela partikelutredningen utan har fokuserat på frågan om innehållet av kvarts i dammet och om det kan ge upphov till någon negativ hälsorisk hos de boende.

VMC påtalar att kvartsdamm är ett vitt damm. Svart damm visar på sotpartiklar som bildas vid nästa all typ av förbränning. Det svarta damm som syns i luftfilter hos närboende är i till stor del sotpartiklar.

VMC framför att en eventuell hälsoeffekt orsakad av kvartsdamm främst är orsakad av långtidsexponering. Deras resonemang om hälsorisker för närboende utgår från det redovisade medelvärdet för PM₁₀ i luftutredningen, 20 µg/m³.

VMC:s sammanfattande bedömning

Den totala PM₁₀-halten som uppmätts vid bostaden kommer inte enbart från damm som härrör från Swerocks verksamhet. Det finns andra källor till PM₁₀ som påverkar halten vid bostaden, dels E6 som ligger drygt 100 m väst om bostäderna (bidrar med ca 3 µg/m³) och dels långdistansbidraget (från central- och östeuropa, bidrar med ca 11 µg/m³). VMC bedömer att av den uppmätta medelhalten PM₁₀ på 20 µg/m³ är ca 6 µg/m³ ett lokalt bidrag (här ryms även bidrag från andra lokala källor än vägdamn t.ex. vedeldning). Andra undersökningar av

Miljönämnden

yrkesmässig exponering av kvartsdamm visar att andelen kvartsinnehåll i damm varierar beroende på bergart och process, vanligen varierar andelen från ca 1 % upp till 10-15 %. I arbetsmiljön är det vanligt med halter på 5-10 %. Vid antagande att kvartsinnehållet i dammet är 15 % av det lokala bidraget på $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ger det ett kvartsinnehåll på $0,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Det finns gränsvärden för respirabelt kvartsdamm i arbetsmiljön. Det saknas motsvarande för kvartsdamm i luft som allmänheten utsätts för. I arbetsmiljön är nivågränsvärde för respirabelt kvartsdamm $0,1 \text{ mg}/\text{m}^3$ ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Halten motsvarar vad en yrkesverksam person ska kunna exponeras för under 40 timmar per vecka under ett helt arbetsliv. Enligt VMC:s bedömning motsvarar andelen kvartsdamm hos de boende 0,9 % av nivågränsvärdet.

Miljökvalitetsnormen för PM10

Varje kommun har ett ansvar för att undersöka halten luftföroreningar inom sitt område. Mölnåls stad ingår i Luftvårdsförbundet Göteborgsregionen och samordnar mätningar och kontroller med andra kommuner. Mölnåls stad har i många år haft en fast mätstation för kvävedioxid i centrala Mölnåldal. Närmaste mätplats för PM10 är intill motorvägen i Gårda i Göteborg. Mätplatsen i Gårda har haft fem överskridanden av PM10 under perioden 2021-07-01 - 2021-12-31. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9) finns krav på att en mätplats ska vara representativ för ett större område samt liknande platser som inte ligger i den omedelbara närheten. Mätplatsen bör också finnas där man kan förvänta sig de högsta halterna. Mikromiljöer ska undvikas. Mikromiljöer kan vara starkt påverkade av punktutsläpp från t.ex. skorstenar, fordon, frånluftsventiler och anses då inte representera luften i gatumiljön i allmänhet. Partikelmätningen har utförts i en privat trädgård då syftet var att utreda vilka partikelhalter som förekom vid bostaden. Mätplatsen i trädgården bedöms inte uppfylla Naturvårdsverkets krav på en mätplats.

Slutlig bedömning

Miljöförvaltningen bedömer att Swerock har genomfört partikelmätning i enlighet med punkt 2 i miljönämndens beslut från den 22 juni 2021 § 58 i tillräcklig omfattning och föreläggandet i denna del får anses uppfyllt.

Swerock har begärt att punkten 3 i föreläggande ska upphävas då det inte är möjligt att genomföra en hälsoriskbedömning med stöd av den partikelmätning som skett. Med anledning av deras svar kontaktades VMC för rådgivning. VMC har bedömt om halten kvarts i dammet skulle kunna innebära någon hälsorisk för de närboende och kommit fram till att vid de låga halter som antas förekomma så bedöms den negativa hälsoriskerna vara mycket låga.

Miljöförvaltningen anser att det inte finns skäl att ställa ytterligare krav på att Swerock ska genomföra uppföljande partikelmätningar på platsen. Partikelutredningen och kommentarer från VMC visar att det finns andra betydande källor som bidrar till partikelhalten på platsen, bl.a. vägtrafiken och långdistanstransport från Europa. VMC:s bedömning är att halten kvarts i dammet, som skulle kunna komma från Swerocks täktverksamhet, är mycket låg.

Miljönämnden

Enligt villkor i Mark- och miljödomstolens dom om tillstånd till fortsatt täktverksamhet så ska Swerock *vidta åtgärder för att minimera spridning av damm från verksamhetens alla moment.* Det betyder att Swerock fortlöpande behöver arbeta för och bedöma behovet av dammreducerande åtgärder för att efterfölja villkoret.

Miljöförvaltningen anser att miljönämndens föreläggande från den 22 juni 2021 § 58 är uppfyllt och kan avslutas.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2 december 2022

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 99

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden

Miljönämnden beslutar att

- Swerock har uppfyllt punkten 2 i nämndens föreläggande från den 22 juni 2021, § 58, genom redovisning av *Partikelmätningar i Kålleröd och bedömning av Swerocks haltbidrag av PM10 vid mätplatsen* (IVL Svenska miljöinstitutet, Nr U 6552, februari 2022) inklusive kompletteringar inskickade den 19 augusti 2022.
- Upphäva punkten 3 i förelägandet från den 22 juni 2021 § 58.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Swerock AB, Sagsjövägen 1, 428 36 Kålleröd

Kopia för kännedom

Lars-Göran Törnqvist, Södra Kyrkvägen 19, 428 30 Kålleröd

Ulf Westberg, Södra Kyrkvägen 17, 428 30 Kålleröd

Miljönämnden

§ 129

Dnr MIL.2022.1459

Information - Schaktmassor på skogsväg

Beslut

Miljönämnden antecknar informationen.

Ärendet

Miljöinspektör Ylva Fägerås informerar om schaktmassor med avfall som använts till skogsväg.

Ärenden av liknande karaktär väntar i dagsläget på att avgöras i mark- och miljödomstolen. Besluten kan bli vägledande för handläggning och beslut av motsvarande omständigheter i miljöförvaltningens ärende.

Ärendets behandling

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 100.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om informationen kan antecknas till protokollet och finner att så sker.

Miljönämnden

§ 130

Dnr ALL.2022.1841

Verksamhetsplan

Beslut

Miljönämnden antar verksamhetsplanen för 2023 - 2025.

Ärendet

Av stadens styrprinciper framgår att samtliga nämnder ska upprätta verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Planen är en styrande överenskommelse mellan nämnd och förvaltning.

Miljönämndens verksamhetsplan beskriver nämndens styrning av förvaltningen och innehåller nämndens verksamhetsmål. Nämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för stadens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt inom livsmedelskontroll.

Verksamhetsplanen beskriver mål och satsningar som nämnden vill prioritera under 2023. Nämnden har två mål som riktar sig mot kommuninvånare och företag, samt ett internt mål utifrån ett personal- och arbetsgivarperspektiv:

Vi arbetar med förebyggande, effektiv, ändamålsenlig, rättssäker tillsyn och kontroll för bästa möjliga miljönytta

De som varit i kontakt med miljöförvaltningen ska vara nöjda med vår service

Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsplats med goda chefer, ledare och medarbetare.

För livsmedelskontrollen finns en nationell styrning för kommunerna från livsmedelsverket. Nationell kontrollplan beskriver bland annat mål för livsmedelskedjan och operativa mål som kommunerna ska arbeta med. Dessa hanteras främst i nämndens kontrollplan.

Styrning från nationellt håll inom miljöbalksområdet har blivit tydligare genom en nationell miljöbalksstrategi. Strategin är framtagen 2021 av naturvårdsverket med flera andra nationella myndigheter. I strategin finns det 25 fokusområden som är riktade till kommunerna att arbeta med. På inrådan av tillsynsvägledande myndigheter har regeringen beslutat att den nationella tillsynstrategin ska omfatta en period om fyra år i stället för 3 år och omfattar nu perioden 2022– 2025. Utpekade tillsynsaktiviteter för 2023 kommer inte att påverkas nämnvärt. Miljönämnden bedömer att 19 berör Mölnåls.

Till verksamhetsplanen hör också styrdokumentet; tillsynsplan enligt miljöbalken, kontrollplan enligt livsmedelslagstiftningen och internkontrollplan.

Sammanträdesdatum
2022-12-13

Miljönämnden

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året; januari-april, januari-augusti (delårsrapport), samt en helårsrapport (verksamhetsberättelse).

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 30 november 2022

Verksamhetsplan 2023-2025

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 101

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 13 december 2022

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden.

Miljönämnden antar verksamhetsplanen för 2023 - 2025.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljönämnden

§ 131

Dnr ALL.2022.1842

Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken

Beslut

Miljönämnden antar tillsynsplan för 2023.

Ärendet

Enligt miljöbalken ska tillsynsmyndigheten tillsätta de resurser som behövs för tillsynen inom miljöbalkens område samt se till att personal har tillräcklig kompetens för att utföra tillsynsarbetet.

Tillsynsplanen 2023 utgår från en nationell miljöbalksstrategi som tagits fram av Naturvårdsverket med flera nationella myndigheter. I strategin som är helt ny finns det 25 fokusområden för 2022–2025 som är riktade till kommunerna att arbeta med. Miljönämnden bedömer att 19 berör Mölnådal.

Utöver den nationella styrningen av verksamheten kommer ”tema vatten” och avfall vara prioriterade områden att jobba med för kommande verksamhetsår (2023).

En samlad översikt av tillsynsbehovet i förhållande till tillsynsplanen visar på ett underskott som motsvarar 3 miljöinspektörstjänster för 2023. Vi har därför behövt göra prioriteringar av vilka arbetsuppgifter vi kan utföra under 2023 utifrån behov och övriga resurser.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 30 november 2022

Tillsynsplan 2023 för tillsyn enligt miljöbalken

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 102

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 13 december 2022

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden.

Miljönämnden antar tillsynsplan för 2023.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Miljönämnden

§ 132

Dnr ALL.2022.1843

Kontrollplan för livsmedelskontrollen

Beslut

Miljönämnden antar förslaget till kontrollplan för år 2023-2025.

Ärendet

Kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd.

Miljöförvaltningen tagit fram en 3-årig kontrollplan med angiven kontrollfrekvens och kontrolltid baserad på den tid som verksamheterna har enligt tidigare riskklassningsmodell. Vi har därmed inte tagit hänsyn till den nya klassningsmodellen i kontrollplanen för perioden.

Under 2023 kommer två aktiviteter att prioriteras. Den ena aktiviteten är att arbeta aktivt för att hantera den kontrollskuld som har byggts upp under ett antal år tillbaka. Den andra aktiviteten är att klassa om registrerade verksamheter enligt den nya riskklassningsmodellen. Prioriteringarna görs med anledning av att verksamheterna ska få den kontrolltid som de enligt vår taxa har förskottsbetalat innan de nya riskklassningarna träder i kraft 1 januari 2024.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2 december 2022

Kontrollplan 2023-2025 för kontroll enligt livsmedelslagen

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 104

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden

Miljönämnden antar förslaget till kontrollplan för år 2023-2025.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Miljönämnden

§ 133

Dnr ALL.2022.1962

Intern kontrollplan med riskanalys

Beslut

Miljönämnden antar intern kontrollplan med riskanalys för 2023.

Ärendet

Kommunfullmäktige har genom beslut den 8 oktober 2008 antagit ett reglemente för intern kontroll. Enligt beslutet ska varje nämnd och utskott upprätta regler och anvisningar för den interna kontrollen.

Den interna kontrollen ska bidra till att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Miljönämnden har tagit fram en intern kontrollplan som baserar sig på en dokumenterad riskanalys. Kontroller sker löpande och årligen vilket anges i planen under respektive kontrollpunkt. Kontrollpunkterna omfattar ekonomi, personal och verksamhet och är heltäckande för nämndens verksamhetsområde.

Planen revideras årligen och beslutas av miljönämnden som ett eget styrdokument i samband med antagande av verksamhetsplan. Den del av internkontrollplanen som omfattar serviceåtagande ska ingå i den skriftliga verksamhetsberättelsen.

Ärendets behandling

Förvaltningens tjänsteskrivelse daterad 30 november 2022

Intern kontrollplan med riskanalys 2023

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 5 december 2022 § 103

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till miljönämnden

Miljönämnden antar intern kontrollplan med riskanalys för 2023.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Miljönämnden

§ 134

Dnr ALL.2022.1963

Sammanfattning av mandatperioden 2019-2022**Beslut**

Miljönämnden antecknar informationen.

Ärendet

Förvaltningen har tagit fram en sammanfattande redovisning av miljönämndens arbete under mandatperioden 2019-2022.

Beslutsgång

Ordförande frågar om informationen kan antecknas till protokollet och finner att så sker..

Miljönämnden

§ 135

Dnr ALL.2022.719

Ekonomirapport november

Beslut

Miljönämndens godkänner redovisningen.

Ärendet

Nämnden visar en positiv avvikelse mot budget på 19 tkr vilket främst förklaras av att det fortsatt är låga utfall för kurs och konferens.

Förvaltningens resultat per november är något över budget exklusive inköp av verksamhetssystem. Resultatet på intäktssidan visar per november ett underskott om drygt 500 tkr. Sett till helåret förväntas underskottet minska dock prognostiseras fortsatt ett intäktstapp om drygt 400 tkr till följd av försenade tillsynsuppdrag. Den negativa prognosen motverkas något av ett lägre utfall gällande personalkostnader till följd av vakanser. Övriga kostnader redovisar ett positivt resultat om ca 200 tkr. Detta förklaras främst av ett lägre utfall för kurs- och konferens samt diverse mindre poster. Överskottet förväntas kvarstå i och med att inga större kostnader förväntas komma in under december. I förra prognosen inkluderades två kostnadsposter i form av integrationer, till denna prognos kvarstår en integration, den andra kommer att skjutas på till 2023. Prognosen som helhet är dock densamma då prognosen för intäkterna även justerades.

Sammantaget visar nuvarande prognos ett underskott om 900 tkr. I KS 13/6 beslutades att nämnden får ta del av eget kapital för att finansiera inköp av verksamhetssystem. Det innebär att nämnden fått beviljat att överskrida budget med 900 tkr.

Beslutsgång

Ordförande frågar om redovisningen kan godkännas och finner att så sker.

Miljönämnden

§ 136

Dnr ALL.2022.719

Information från förvaltningen

Beslut

Miljönämnden antecknar informationen.

Ärendet

Miljöchef Per Kaarle informerar om:

- tidplan och arbetsgång av organisationsöversynen. I januari kommer ett förslag ut på remiss till miljönämnden och byggnadsnämnden.
- ansvaret för serveringstillstånd. Samverkansprojektet med kungsbacka pågår. Dialog pågår mellan social- och arbetsmarknadsförvaltningen och miljöförvaltningen om ansvaret ska flyttas över till miljönämnden.
- Naturvårdsenhetens handlingsplan, information om handlingsplanen kommer på januarinämnden.

Beslutsgång

Ordförande frågar om informationen kan antecknas till protokollet och finner att så sker.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljönämnden

§ 137

Dnr ALL.2022.719

Redovisning av delegeringsbeslut

Beslut

Miljönämnden godkänner redovisningen.

Ärendet

Miljönämnden har överlämnat sin beslutanderätt till utskott, ledamot eller anställd enligt miljönämndens antagna delegeringsordning den 22 oktober 2019, § 111. Dessa beslut ska redovisas till miljönämnden. Redovisningen innebär inte att miljönämnden ska ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot kan miljönämnden återkalla lämnad delegering. Delegeringslistan finns tillgänglig i de förtroendevaldas läsplattor. Delegeringsbesluten finns tillgängliga på förvaltningens kansli.

Delegeringsbeslut fattade med stöd av delegeringsordningen under perioden 2022-11-05 -- 2022-12-07:

1. Delegeringsbeslut lista
2. Delegeringsbeslut yttranden lista
3. Arbetsutskottets protokoll 5 december 2022.

Förslag till beslut

Miljönämnden godkänner redovisningen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Miljönämnden

§ 138

Dnr ALL.2022.719

Meddelanden

Beslut

Miljönämnden godkänner redovisningen.

Ärendet

Följande inkomna skrivelser finns att redovisa. Skrivelserna finns tillgängliga i nämndens läsplattor:

1. **Kommunstyrelsens beslut § 207**
Fastställande av trygghetspunkter
2. **Kommunstyrelsens beslut § 222**
Miljönämndens begäran om anslag för tidsbegränsad anställning
3. **Kommunstyrelsens beslut § 226**
Ungas delaktighet och inflytande
4. **Kommunstyrelsens beslut § 250**
Riktlinjer för hantering av personuppgifter
5. **Förvaltningsövergripande samverkansråd (FSR)**
Protokoll
2022-11-07
6. **Länsstyrelsens beslut 2022:38**
Ändring i Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter om naturreservatet Änggårdsbergen i Göteborgs och Mölnåls kommuner 2022-11-15
7. **Livsmedelsverket**
Nyhetsbrev för beslutsfattare inom livsmedelskontrollen
8. **Kommunstyrelsens arbetsgivar- och organisationsutskott beslut § 250**
Förslag om att inrätta en gemensam bygg- och miljöförvaltning för byggnadsnämnden och miljönämnden, inklusive den kommunala lantmäterimyndigheten.

Förslag till beslut

Miljönämnden godkänner redovisningen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.